

สรุปการบรรยาย

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โดย รองนายกรัฐมนตรี (ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

วันที่ 1 สิงหาคม 2548

หัวข้อเป็นเรื่องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ต่างประเทศ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ว่าเราจะขับเคลื่อนอย่างไร เท่าที่ทราบคือว่าจังหวัดที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ถ้านับอย่างกว้าง ๆ ประมาณ 30 กว่าจังหวัดขึ้นไป ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าเป็นประการแรกที่มีมิติของการต่างประเทศ และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพราะว่ามีพรมแดนติดต่อกับต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นพม่า ลาว กัมพูชา หรือมาเลเซีย ประการที่สอง คือ ถึงแม้จังหวัดที่ไม่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อเชื่อมโยงกันเป็นกลุ่มจังหวัดก็มีความเกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน ก็ย่อมมีมิติของเรื่องการต่างประเทศ เพราะฉะนั้นในลักษณะสองประการนี้ จะเห็นได้ชัดว่าเป็นเรื่องของการต่างประเทศหรือการทูตที่ใกล้ชิดประชาชน เป็นเรื่องที่จะต้องให้ความสำคัญ เป็นเรื่อง People-Centered Government “รัฐบาลที่ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง”

ผู้ว่าฯ CEO ในฐานะเจ้าภาพจะต้องทำอะไรบ้างในเรื่องที่มีมิติเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศ อันแรกพรมแดนติดกัน อันที่สองพรมแดนไม่ติดกันแต่อยู่ในกลุ่มจังหวัดเกี่ยวเนื่องกับด้านต่างประเทศ และอันที่สามจังหวัดที่ไม่อยู่ในกลุ่มจังหวัดเกี่ยวเนื่องกับประเทศเพื่อนบ้าน และในขณะเดียวกันที่เศรษฐกิจ และการเมืองไทย มีองค์ประกอบที่เกี่ยวกับเรื่องการต่างประเทศค่อนข้างมาก รวมทั้งเรื่องสังคม ความมั่นคง จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องเหล่านี้ และประเทศไทยก็มีความร่วมมือกับประเทศที่ไม่ใช่เพื่อนบ้าน เช่น จีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย เพราะฉะนั้น ในประเด็นที่ 3 ถึงแม้จังหวัดที่ไม่ติดกับพรมแดน หรือกลุ่มจังหวัดที่ไม่ติดกับพรมแดน ก็จำเป็นต้องรู้นโยบายรัฐบาลหรือยุทธศาสตร์ของรัฐบาล เพราะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น การนำสินค้าเกษตร หรือสินค้า OTOP ไปขาย เรากำลังจะเจาะตลาดของประเทศจีนเป็นมณฑลๆไป เราเปลี่ยนนโยบายที่จะมุ่งปักกิ่งอย่างเดียว เป็นเข้าไปในแต่ละมณฑล ดังนั้นท่านผู้ว่าฯ ระยอง จันทบุรี หรือทางภาคใต้ ก็อาจต้องให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ของเรา

ประเทศอินเดียก็เช่นกัน ถึงแม้ประเทศอินเดียจะมีคนจมนมาก แต่เนื่องจากการมีประชากรประมาณ 1,000 ล้านคน มีมหาเศรษฐีประมาณ 50 ล้านคน ซึ่งเกือบเท่ากับประชากรของประเทศไทย มี Upper Middle Class (ชนชั้นกลางค่อนข้างสูง) ประมาณ 100 ล้านคน และ Middle Class (ชนชั้นกลาง) ประมาณ 100 ล้านคน ถ้าเอา 3 กลุ่มมารวมกันจะได้ประมาณ 400 ล้านคน เกือบเท่าอาเซียน 10 ประเทศ เพราะฉะนั้นตลาดแบบนี้จะละเอียดไม่ได้ ดังนั้นจะต้องทราบยุทธศาสตร์ของรัฐบาล คือขณะนี้ได้เริ่มทำ FTA (ข้อตกลงเขตการค้าเสรี) กับอินเดีย 82 รายการแล้ว และคืออะไรบ้าง จังหวัดของเรามีสินค้าอย่างนี้หรือไม่ มีข้อมูลเหล่านี้หรือยัง ท่านจะต้องมีองค์

ความรู้ว่าต่างประเทศขอซื้อสินค้าอะไร อะไรที่เขาไม่ซื้อจากเรา และเขาซื้อจากใคร จะเห็นได้ว่าพื้นที่แต่ละประเทศเกือบเป็นชั้นเดียวกันในการทำงานในลักษณะบูรณาการ ดังนั้น Local link – Global Reach (ความร่วมมือท้องถิ่น - การเข้าถึงระดับโลก) เป็นสิ่งที่เราพยายามทำ เช่นที่จังหวัดขอนแก่น มีศูนย์ประสานงานอยู่ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ช่วยเป็นตัวประสานระหว่างผู้ว่าฯ CEO และทูต CEO ของประเทศเพื่อนบ้านให้ทำงานร่วมกัน และต้องทำแบบนี้ในหลาย ๆ จังหวัด ขณะนี้ท่านนายกรัฐมนตรีได้เจรจารอบสุดท้ายของเขตการค้าเสรีไทย - ญี่ปุ่น ซึ่งถ้าเราลงนามข้อตกลงได้เท่ากับเป็นการเปิดตลาดให้กับสินค้าไปขายที่ญี่ปุ่นได้อีกมากมาย เป็นตลาดที่มีอำนาจการซื้อสูง และมีการกีดกันสูง ที่เรียกว่า Non-Tariff Barrier เป็นการกีดกันโดยไม่ใช้ภาษี มีระบบโควตา ระบบมาตรฐาน ฯลฯ ซึ่งในที่สุดเราก็ส่งออกไม่ได้ ดังนั้น การที่เราตกลงทำ FTA ได้ จะทำให้อุปสรรคเหล่านี้ลดลงจนหมดไป

ท่านนายกรัฐมนตรีได้พูดว่าโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างเสรี อย่างน้อยมี 4 อย่าง และการเคลื่อนไหวอย่างเสรีนี้ ทำให้กระทบกับเราทุกคนและแต่ละอย่างมีข้อดี และข้อเสีย ซึ่งเป็นสิ่งที่ท่านรองผู้ว่าฯ จะต้องทราบ เพราะเป็นบริบทที่เราจะต้องทำงานร่วมกัน ตั้งแต่ระดับนายกรัฐมนตรีถึงระดับพื้นที่

การเคลื่อนย้ายอย่างเสรี (Free Flow) ประกอบด้วย

1. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของคน (Free Flow of People) จากกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้คนเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีได้มากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งทางด้านดีจะเห็นได้ว่ามีปริมาณนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศสะดวกขึ้น ประมาณ 11-12 ล้านคนต่อปี สามารถสร้างรายได้ลงไปในพื้นที่ เพราะฉะนั้นต้องดูว่าจังหวัดของท่านต้องรองรับอย่างไร ตอนนี้มีโจทย์ที่คิดไม่ออกว่าทำไมจังหวัดสุโขทัยมีมรดกโลก 2 แห่ง แต่ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาได้ ตอนนี้ได้ตรวจเยี่ยมแล้ว และต้องพูดคุยกับ ททท. กระทรวงการท่องเที่ยวฯ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาจังหวัดให้รองรับนักท่องเที่ยว จาก 11 – 12 ล้านคนต่อปี และเมื่อสนาบบินสุวรรณภูมิเสร็จเมื่อไหร่เราวางเป้าหมายไว้ที่ 20 ล้านคนต่อปี ใน 3 – 5 ปี ข้างหน้า ท่านจะทำอย่างไรในการดึงดูดนักท่องเที่ยวมาที่จังหวัด และบางจังหวัดพัฒนาเรื่องท่องเที่ยวไม่ได้ ก็ต้องหันไปทำเรื่องอื่น เช่น แปรรูปเกษตร อุตสาหกรรม ฯลฯ ไม่จำเป็นต้องทำเรื่องท่องเที่ยวอย่างเดียว หรือการจะเข้ามาในประเทศไทยโดยมาใช้บริการทางการแพทย์ ซึ่งเรามีนโยบายว่าประเทศไทยเป็น Medical Hub เพราะการแพทย์ของเราดีมาก มีบริการการรักษาพยาบาลที่สะอาด มีคุณภาพ เป็นสากล ราคาไม่ถึงครึ่งที่จะต้องจ่ายที่ยุโรป หรือ อเมริกา รวมถึงเป็นสถานที่พักผ่อน ภายหลังจากการรักษาที่เหมาะสม ราคาไม่แพง ขณะเดียวกันต้องมาดูนโยบายที่เราจะให้ได้ประโยชน์จากขาเข้า In Bound คนที่เคลื่อนย้ายเสรีเข้ามาที่จะทำประโยชน์ให้เรา เช่น ท่องเที่ยว การมารักษาพยาบาล Long Stay ต้องมาคิดว่าอุปสรรคในแต่ละเรื่องคืออะไร และถ้ารัฐบาลแก้ไขอุปสรรคให้แล้ว ท่านผู้ว่าฯ จะต้องช่วยให้แน่ใจว่าอุปสรรคเหล่านั้นหมดไปจริง เช่น มหาเศรษฐีต้องการมารักษาตัวที่ประเทศไทย โดยมีแพทย์ส่วนตัวเป็นชาวฝรั่งเศสมาให้

การรักษาาร่วมกับทีมแพทย์ของไทย ซึ่งทางกฎหมายกำหนดให้แพทย์จะต้องผ่านการสอบบอร์ดก่อน โดยต้องสอบเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นไปไม่ได้ ในที่สุดก็ไปรักษาตัวที่ฝรั่งเศส หรือการที่ครอบครัวของผู้ที่เข้ามารักษาตัวไม่สามารถติดตามเข้ามาด้วย เพราะไม่ใช่คนไข้ เพราะฉะนั้นการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของคนมีข้อดี แต่ต้องแก้กฎ ระเบียบของเราให้สามารถไปเอา benefit เหล่านี้มา หรือการที่ขอทานเข้ามาในประเทศได้มาก ขณะเดียวกันผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศเข้ามาได้ยาก ยังติดปัญหาเรื่อง VISA ต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันแก้ไข ข้อเสียสำหรับเรื่องนี้ก็มี เช่น แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมาย การค้ามนุษย์ โรคติดต่อ ฯลฯ

2. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของการค้าและการบริการ (Free Flow of Trade & Service)

การเจรจาทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ หรือกลุ่มประเทศต่างๆ นับว่าเป็นการเปิดโอกาสในการส่งสินค้าการเกษตร เกษตรอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมไปขายในต่างประเทศได้มากขึ้น โดยความช่วยเหลือของรัฐบาลในการเจรจา อยากให้มีการติดตามประเด็นเรื่องการเจรจาการค้าเหล่านี้ เพื่อนำกลับมาพิจารณาว่าในจังหวัดของตนเองมีสินค้าหรือบริการใดที่สามารถส่งเสริมและประสานกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อเพิ่มหัวข้อในการเจรจาด้วย อยากให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ออกมาบ้างไม่ใช่กระทรวงในกลุ่มเศรษฐกิจอย่างเดียว เพราะกระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงที่เกี่ยวกับความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม ขณะเดียวกันต้องดูด้วยว่าสินค้าจากต่างประเทศ จะเข้ามาตีตลาดให้เสียหายอะไร อย่างไรก็ตามการค้าเสรีนั้นไม่มีแพ้หรือชนะ บางเรื่องได้ประโยชน์ บางเรื่องได้ประโยชน์น้อย หรือเสียประโยชน์ ปัญหาคือทำอย่างไรจะดักดวงประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

3. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของเงินทุน (Free Flow of Capital)

ซึ่งเกี่ยวข้องกับธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นส่วนใหญ่ การเคลื่อนไหวของเงินทุนที่เข้าและออกสู่ประเทศ มีข้อดีคือ การสร้างงาน ซึ่งเป็นการลงทุนจากต่างประเทศ แต่ข้อเสียคือเงินทุนที่เข้ามาอย่างรวดเร็วมีแนวโน้มที่ออกไปอย่างรวดเร็วเช่นกัน เช่น ช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 2540 เงินทุนที่เข้ามาเป็นระยะสั้น เมื่อเกิดความไม่มั่นใจก็ถอนเงินทุนออกไปหมด เพราะฉะนั้นต้องมีกลยุทธ์ว่าจะทำอย่างไรให้เงินทุนเข้ามาคงอยู่เป็นระยะเวลาที่ยาวนานและมีเสถียรภาพ

4. การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของเทคโนโลยีและความรู้ (Free Flow of Technology & Knowledge)

ตัวอย่างเช่นในปัจจุบันข้อมูลต่างๆ สามารถสืบค้นได้อย่างไม่มีขอบเขต และในระยะเวลาอันสั้นโดยผ่านช่องทางของอินเทอร์เน็ต ในอนาคตจะมีการแข่งขันกันมากขึ้นในเรื่องขององค์ความรู้ คือ Knowledge - Based Economy (KBE) ซึ่งใครมีความรู้มากกว่า จะเป็นผู้ที่สามารถพัฒนาได้มากกว่า แม้แต่ผู้ที่อยู่เฉยๆ ถือว่าไม่พัฒนา พบว่าในประเทศไทยยังขาดบุคลากรที่มีองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น Nano - technology อยู่มาก

การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของตัวแปรทั้ง 4 กลุ่มนี้ คือบริบทของที่ต้องคำนึงถึง ต้องวางยุทธศาสตร์ว่าจะรับมืออย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตัวอย่างเช่น ทำอย่างไรให้แรงงานของประเทศ เช่น พ่อครัวหรือหมอนวดสปาสามารถไปทำงานในต่างประเทศได้ โดยเกิดประโยชน์กับ

ประเทศไทยอย่างสูงสุด ซึ่งประการหนึ่งในการพัฒนาแรงงานคือการพัฒนาแรงงานไทยเหล่านั้นให้มีทักษะทางด้านฝีมือและภาษาต่างประเทศมากขึ้น มีการอบรมอย่างจริงจัง เพราะจะได้แข่งกับคนอื่นได้ รวมไปถึงการศึกษาวัฒนธรรมของประเทศที่ไปทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้เพิ่มมูลค่าแรงงานได้มากขึ้น เป็นการติดตามให้สามารถไปตัดดวงผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุด ซึ่งผู้ว่าฯ จะต้องดูแลในระยะยาว

นอกจากการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของตัวแปรทั้ง 4 นี้ ต้องทราบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรจากวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อตัวแปรทั้ง 4 นี้ ดังเช่นเหตุการณ์ต่างๆเหล่านี้ วิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย, เหตุการณ์ 9 - 11 ที่นิวยอร์ก หรือ 10 - 12 ที่บาทลี, SARS, ไข้หวัดนก และสึนามิ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นปัญหาระดับโลก ที่ส่งผลกระทบต่อในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงต้องให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ กระทรวงการต่างประเทศต้องรู้เรื่องสาธารณสุขเพิ่ม แต่ละหน่วยงานต้องมาศึกษาเรื่องต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยให้ความสนใจเข้าไปถึงระดับประชาชน ดังเช่น การเกิดโรคไข้หวัดนก ต้องระมัดระวังในเรื่องของการแพร่เชื้อหรือการติดเชื้อในระหว่างพื้นที่ ต้องมีการควบคุมอย่างเคร่งครัด ให้ไม่มีการแพร่ระบาดของโรค (Zero transmission) และยังคงให้ความรู้ในด้านการสาธารณสุขให้ประชาชนเข้าใจ การเกิดเหตุการณ์สึนามิต้องมีการวางระบบเตือนภัยในมหาสมุทรอินเดีย เพื่อคาดการณ์การเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น และยังคงสร้างแผนและถ่ายทอดแผนการอพยพเมื่อเกิดเหตุการณ์สึนามิ ให้กับประชาชนให้สามารถเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ได้อย่างปลอดภัยและทันท่วงที ครั้งที่เกิดเหตุการณ์สึนามิมีการร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อให้ความช่วยเหลือชาวไทยและชาวต่างประเทศผู้ประสบภัย ซึ่งจะเห็นว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องใกล้ตัว

ในฐานะผู้บริหารปัญหา นโยบาย และยุทธศาสตร์ จะให้ความสำคัญกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งที่มีพรมแดนติดกันและไม่ติดกันมากที่สุด เช่น จีน เวียดนาม สิงคโปร์ โดยเป้าหมายที่สำคัญที่สุด คือ ต้องการให้เกิดความไว้วางใจ ความไว้วางใจ ไม่มีความระแวงซึ่งกันและกัน จับมือกันเรื่องการค้าและเศรษฐกิจ เปิดใจคุยกัน และแก้ปัญหาาร่วมกันได้ เพราะไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้งกัน

กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัด *บัวแก้วสัญจร* เพื่อรับฟังความเห็นของประชาชนตามแนวชายแดน (Outside In) เช่น จังหวัดเชียงราย หนองคาย ซึ่งประชาชนที่อยู่ตามแนวชายแดนต้องเป็นชุมชนเดียวกัน และอยู่กันอย่างสันติ

พื้นที่ในแนวชายแดน (Political boundaries) เป็นเส้นเขตแดนทางการเมือง แต่ไม่ใช่เส้นเขตแดนความเป็นมนุษย์ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตแดนนั้นอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเดียวกัน และรัฐต้องการให้มีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่ต้องการให้เกิดปัญหา ประเทศไทยต้องการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเราในทุกๆด้าน ตัวอย่าง Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy (ACMECS) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ที่มีอยู่ 5 ส่วน

ด้วยกัน คือ การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน ความร่วมมือทางการเกษตร และอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่เราให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่น การอำนวยความสะดวกด้านการค้าการลงทุน มีการลดภาษี เรื่องเพื่อนบ้านสำคัญที่การไว้เนื้อเชื่อใจ เนื่องจากเราเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่ มาก ต้องใช้นโยบายที่ส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญรุ่งเรืองไปพร้อมกัน ดังเช่น ปัญหาเรื่องแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่า เมื่อส่งแรงงานต่างด้าวเหล่านั้นกลับประเทศไปแล้ว ต้องมีการส่งเสริมให้แรงงานเหล่านั้นมีงานทำในประเทศของตนเอง เช่น ทำการเกษตร และ ประเทศไทยจะรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรเหล่านั้น เป็นนโยบายการเกษตรแบบสัญญา (Contract Farming) นอกจากนี้มีการส่งเสริมให้มีการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ ซึ่งการผลิตใดที่มีค่าใช้จ่ายด้านแรงงานสูงเมื่อผลิตในประเทศ ก็ย้ายไปผลิตที่ ประเทศเพื่อนบ้าน แล้วส่งออกไปขายในนามประเทศไทย ด้านการท่องเที่ยว มีการเสนอนโยบาย ในการรวมสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านเข้าเป็นชุดเดียวกัน เพื่อ ส่งเสริมการท่องเที่ยวของทั้งประเทศไทย และประเทศเพื่อนบ้าน นโยบายให้ความร่วมมือทางด้านการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม มีการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ทาง ภาคเหนือ และมีการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย ลาว และเวียดนาม ทางด้านตะวันออก นอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยและกัมพูชา ดังนั้นเมื่อเส้นทางที่เชื่อมโยงระหว่าง ประเทศเหล่านี้ผ่านเข้ามาในพื้นที่เขตจังหวัดเรา ก็ควรพิจารณาให้ความสำคัญกับการพัฒนาเรื่อง แหล่งท่องเที่ยว สถานที่พักภายในประเทศระหว่างเส้นทางเดินทางเหล่านั้น ให้มีคุณภาพเพื่อ ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศ

- กลุ่มความร่วมมือ ASEAN ประกอบด้วยประเทศสมาชิกจำนวน 10 ประเทศ ซึ่งเป็น ประชาคมอาเซียน โดยมีความร่วมมือ 3 ด้านดังนี้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมความมั่นคงอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ท่านควรพิจารณาว่าประชาคมเหล่านี้กำลังจะเปิดเสรีด้านใดบ้าง ซึ่ง นอกเหนือไปจากประเทศเพื่อนบ้าน ความร่วมมือระหว่างประเทศเหล่านี้มีด้าน ใดบ้าง สามารถอาศัยหลักการเหล่านี้ในกรอบของอาเซียนได้อย่างไร
- BIMSTECH เป็นความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศจำนวน 7 ประเทศ ซึ่งเชื่อมโยง กันระหว่างเอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการเปิดเขตการค้าเสรี การ เชื่อมโยงทางการคมนาคม
- ACD เป็นกลุ่มประเทศในเอเชียเข้าร่วมเป็นสมาชิก จำนวน 28 ประเทศ มีโครงการ ความร่วมมือทั้งหมด 19 โครงการ เช่น ตลาดพันธบัตรเอเชียที่มีประเทศไทยเป็น เจ้าภาพ Buddhist trial (ตามรอยพุทธภูมิ) สามเหลี่ยมมรกตเป็นความร่วมมือ ทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อนำเสนอการท่องเที่ยวสำหรับจังหวัดในเขตพื้นที่นั้น คือ

อุบลราชธานีในประเทศไทย จำปาสักในประเทศลาว และพระวิหารในประเทศ กัมพูชา

สรุปประเด็นสำคัญ

เมื่อได้ทั้งยุทธศาสตร์ของประเทศ บริบท และ กลุ่มการเคลื่อนย้ายอย่างเสรี จะต้องคำนึงถึงประเด็นดังนี้ คือ

1. กลไกความสัมพันธ์ของประเทศเพื่อนบ้านไม่ได้มีเพียงระดับผู้นำเท่านั้น แต่มีระดับท้องถิ่นด้วย คือ ผู้นำควรให้ความสัมพันธ์กับภาคประชาชน (People contact) หาความร่วมมือให้ภาคเอกชน สังคม เราต้องการให้มีการแก้ปัญหาความร่วมมือ การกระทบกระทั่งกัน ในระดับเจ้าหน้าที่ไม่ต้องถึงระดับรัฐมนตรี ควรเจรจากันได้ในระดับผู้ว่าฯ กับผู้ว่าฯ การประชุมระหว่างเจ้าแขวงกับผู้ว่าฯ เป็นต้น
2. ต้องเข้าใจลักษณะการปกครองของเพื่อนบ้าน เช่น ต้องต้อนรับเจ้าแขวงของประเทศลาวให้สมฐานะ ตามลักษณะความสำคัญ ผู้ว่าการยูเนี่ยนหรือคนหมิงมีสถานะที่แตกต่างจากเรา ผู้ว่าการมณฑลของจีนเทียบเท่ารัฐมนตรีในประเทศไทย สำหรับประเทศพม่าผู้ว่าการท้องถิ่นมีอำนาจน้อยมาก นอกจากนี้ต้องพิจารณาถึงโครงการหรือนโยบายจากผู้ว่าฯ คนก่อนได้เคยทำไว้กับประเทศเพื่อนบ้านอย่างไรผู้ว่าฯ คนใหม่ต้องมีการสานต่อดำเนินโครงการหรือนโยบายต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างต่อเนื่อง
3. จังหวัดควรสร้างคลังสมอง ความรู้พื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ต้องรู้จักประวัติศาสตร์ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ความเป็นมาของเพื่อนบ้าน (ชนกลุ่มน้อย) ต้องเข้าใจการเมืองระหว่างประเทศ ของประเทศที่ต้องการติดต่อค้าขาย ทั้งทางด้านเรื่องของความมั่นคง ต้องเข้าใจการเมืองระหว่างประเทศ ต้องทราบว่ามีใครเป็นใครในรัฐบาลท้องถิ่น
4. ต้องเข้าใจบริบทในเรื่องการเคลื่อนย้ายเสรีทั้ง 4 อย่าง รัฐบาลจะดำเนินการเรื่องนี้ทั้งเชิงรับ – รุก ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องแรงงานต่างด้าว การค้ามนุษย์ การคุ้มครองเหยื่อ การทำงานร่วมกันกับกระทรวงการต่างประเทศ
5. ต้องเข้าใจโครงการ ACMECS และการเชื่อมโยงทางด้านคมนาคม ทั้งบก น้ำ อากาศ ต้องพิจารณาว่าในพื้นที่ทำอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์
6. ผู้ว่าฯ ที่อยู่ชายแดน จะต้องทำหน้าที่ Indicator ในเรื่อง Early Warning System เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นต้องสื่อให้รัฐบาลโดยเร็ว ให้เข้าไปช่วยแก้ไขปัญหา เช่น การปิดช่องทางเข้าประเทศ ปัญหาในเรื่องการปิดด่าน การเกิดความเข้าใจผิดสำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่ติดประเทศเพื่อนบ้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้ว่าการบริหารการเปลี่ยนแปลง” วันที่ 1-6 สิงหาคม 2548

7. ผู้ว่าฯ ควรส่งเสริมความสัมพันธ์ ความร่วมมือ การแก้ไขปัญหาระหว่างระดับท้องถิ่น การสร้างความไว้วางใจให้แก้ไขปัญหาได้ถูกจุดทั้งสองฝ่ายร่วมกัน
8. ผู้ว่าฯ CEO เป็นเหมือน Salesman ของประเทศคนหนึ่ง โดยทำงานร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ การจัด Roadshow ในเรื่องของการท่องเที่ยว สินค้า ทั้งนี้ต้องไม่ก้าวก่ายการทำงานของจังหวัดอื่น ๆ
9. มีความร่วมมือระหว่างกลุ่มจังหวัด และข้ามกลุ่มจังหวัดในลักษณะของ **“Hollywood Model”** ซึ่งเป็นการดึงคนจากหลาย ๆ ที่เข้ามาทำโครงการเมื่อเสร็จสิ้น แล้วก็กลับไปทำงานกับองค์กรเดิม

